

આગામી સિઝનમાં બટાટાનો ભાવ સ્થિર રહેવાની સંભાવના

બટાટા એક સસ્તો આહાર છે, જે માનવ ખોરાક માટે ઓછી કિંમતે ઊર્જા પુરી પાડે છે. શાકભાજીના પાક તરીકે બટાટા ભારતમાં લોકપ્રિય છે અને લગભગ બધા રાજ્યોમાં વૈવિધ્યપુર્ણ આબોહવામાં તેનું વાવેતર કરવામાં આવે છે. દેશમાં બટાટાના ઉત્પાદનમાં ઉત્તર પ્રદેશ, પશ્ચિમ બંગાળ, પંજાબ, બિહાર અને ગુજરાત રાજ્ય ૮૦ ટકાથી પણ વધુ હિસ્સો ધરાવે છે. બટાટાના ઉત્પાદનમાં વૈશ્વિક સ્તરે ચીન, ભારત, યુ.એસ.એ., યુકેન, જર્મની અને પોલેન્ડનું ૬૨ ટકાથી પણ વધુ યોગદાન છે. બટાટાના વૈશ્વિક ઉત્પાદનમાં ભારત, ચીન પછી બીજા નંબરનું સ્થાન ધરાવે છે.

ગત વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ દરમિયાન, દેશમાં બટાટાનું વાવેતર વધીને ૨૧.૩૪ લાખ હેક્ટર થયું હતું જે અગાઉના વર્ષે ૨૦.૭૬ લાખ હેક્ટર હતું, પરંતુ ઉત્પાદન અગાઉના વર્ષેના ૪૮૦ લાખ ટનથી ઘટીને ૨૦૧૫-૧૬ માં ૪૩૮ લાખ ટન જેટલું નીચું મળેલ. પશ્ચિમ બંગાળમાં લેઇટ બ્લાઇટના રોગને લીધે થયેલ નુકસાનથી ઉત્પાદનમાં ખૂબ જ ઘટાડો થયેલ. જેથી બટાટાના ભાવ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૬માં ક્વિન્ટલટીઠ રૂ. ૭૦૦ની આસપાસ હતાં, જે વધીને એપ્રિલ, ૨૦૧૬માં રૂ. ૧૦૦૦ અને ત્યારબાદ વધુ વધીને જુલાઇ, ૨૦૧૬માં ક્વિન્ટલટીઠ રૂ. ૧૩૦૦ થયા હતા, અને હાલ ક્વિન્ટલટીઠ રૂ. ૯૦૦ આસપાસ પ્રવર્તમાન છે. બટાટાને નિકાસ સને ૨૦૧૪-૧૫ના ૩.૦૬ લાખ ટનથી ઘટીને, વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬માં ૧.૮૧ લાખ ટન થયેલ. દેશમાં સ્થાનિક બજારોમાં ઉંચા ભાવને લીધે નિકાસમાં ઘટાડો થયેલ.

ગુજરાતમાં બટાટાનું વાવેતર મુખ્યત્વે ઉત્તર ગુજરાતના બનાસકાંઠા, સાબરકાંઠા અને મહેસાણા જિલ્લામાં થાય છે. સને ૨૦૧૫-૧૬માં રાજ્યમાં ૧.૧૦ લાખ હેક્ટરમાં બટાટાનું વાવેતર થયાનો અંદાજ છે, જે અગાઉના વર્ષે ૦. ૯૮ લાખ હેક્ટર હતું અને ઉત્પાદન પણ અગાઉના વર્ષ જેટલું જ અંદાજે ૨૯ લાખ ટન થયેલ હતું. ખેડૂતોને ગત વર્ષે પોષણક્ષમ ભાવ મળવાથી આ વર્ષે બટાટાનું વાવેતર થોડું વધે તેવી શક્યતા છે.

ઉપરોક્ત બાબતો અને અન્ય અહેવાલોની સમીક્ષા કરીને જૂનાગઢ કૃષિ અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ, જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીની સંશોધન ટીમે ડીસા વિનિયમિત બજારના ઐતિહાસિક ભાવનું વિશ્લેષણ કર્યું. જે તારણ મુજબ ફેબ્રુઆરી થી માર્ચ, ૨૦૧૭ દરમિયાન કાપણી સમયે બટાટાના ભાવ મણના રૂ. ૧૫૦ થી ૧૯૦ જેટલા રહેવાની સંભાવના છે. જેથી ઉપરોક્ત ભાવ સપાટીને ધ્યાનમાં રાખીને ખેડૂતભાઇઓ બટાટાના વાવેતર વિસ્તાર અંગે પોતાની રીતે અનુકૂળતા મુજબ નિર્ણય કરવા સુચન છે.